

De Lange Hand

Jean Kabuta

2022

I

Eekèlekèlee kèle kelèlèè wa kelèlèè ! Welkom ! Welkom !
Vrienden uit het hele land Kom en zie met eigen ogen!
Het is beter om jezelf te zien In plaats van naar een verslag te luisteren!

Kom kijken op deze plechtige dag Op deze derde dag van de maand juni 2022
Hoe gedachten van elders Belichaamd worden in lokale materialen
Hoe de *lukàsà* van de Balubà in de DRC Gemaakt van parels en stukjes metaal
Een fier monument wordt in een nieuwe omgeving Drager van universele waarden

De *lukàsà* of lange hand geheugensteuntje Eigen aan het geheime genootschap *mbudye*
Is vandaag in de openbaarheid verschenen Geplaatst op een sokkel in de vorm van een Katangakruis
Het nam zijn plaats in deze zilveren agora Aan de rand van de Schelde open deur naar de wereld
Van waar de Belgen ooit Congo bereikten Waar de eerste Congolezen ontscheepten

In het tentoongestelde werk is alles Afleiding van materiële inhoudsfuncties
Herformulering en hertextualisering Herschepping en stilering
Met als doel een hedendaags *lukàsà* Als archief van hedendaagse levenslopen te creëren
Om er een sterk feestelijk woord van te maken Ter viering van het leven van mensen van onze tijd

De kristallen in 3 dimensies Volgen het maritieme traject tussen Antwerpen en Boma
Het versterkte Katangakruis Wordt voetstuk dat de *lukàsà* draagt en aan de wereld laat zien
Kristallen en teksten vervangen parels Materialen afkomstig van lokale sites
De geheugenfunctie van de *lukàsà* Wordt verrijkt door het creëren van een website
Toekomstig dynamisch archief van levenslopen Van mensen van elders alsook van mensen van hier
Van herinneringen gedeeld door gemeenschappen Ten behoeve van een beter samenleven

Schouw het immense symbool aan Daar geplaatst om de herinnering te belichten
Van dichters en historici Die de geschiedenis de levenslopen en de heldendichten verhalen
Van mensen met een buitengewone lotsbestemming Uit ons continent en van elders
Die sinds het begin van de mensheid Over ons planeet verspreid zijn

Kom en bewonder in de Belgische openbare ruimte Deze merkwaardige verenigende figuur
Een werk over ontmoeting over herinnering Drager van ideeën over emancipatie en broederschap
Belangrijk voor de Congolese diaspora in Antwerpen Alsook voor de Antwerpse bevolking

Vertrouwend op verlichte wetenschappers Roep ik jullie op
O voorouders van het geslacht Homo Verschenen op het Afrikaanse continent
In het bijzonder Homo Habilis en Homo Erectus Voorlopers van Homo Sapiens

Ongetwijfeld gedreven door de zoektocht naar voedsel En de zo menselijke nieuwsgierigheid
Twee miljoen jaar geleden naar het schijnt Begonnen jullie te migreren naar andere horizonten

Jullie zijn de eerste die vrij vertrokken Zodra jullie recht op konden staan
De gebogen of kruipende houding Eigen aan onze dierlijke broeders
Of aan de onderworpen mens De mens die afhankelijk is van andere mensen
Het verwerven van de staande houding Het beschikbaar maken van je handen
Stellen je in staat Om gereedschappen en gebruiksvoorwerpen te maken

Dit is de beweging waardoor Jullie de planeet hebben bevolkt
Terwijl jullie veranderingen ondergingen Naargelang het klimaat en veelvuldige uitdagingen
Terwijl jullie het diversifiëren Van haar ogen en huidskleur ondergingen
Terwijl jullie filosofie talen Rituelen of literatuur tot stand brachten

Later werden anderen gedwongen In ballingschap te gaan naar verre landen
Met name in Amerika en de eilanden Die net gekoloniseerd waren
Om uitgebuit te worden Als geketende als belemmerde slaven
Als koopwaar die men koopt of verkoopt Gewoon als werkinstrumenten
Als lastdieren Ten koste van ongekend geweld

Vandaag confronteren onze jongeren koppig
De onverzadigbare Middellandse Zee En andere geduchte obstakels
Om aan armoede te ontsnappen Sinds eeuwen bij hen gecreëerd
Om te gaan proeven Van thuis verboden vruchten
Nochtans verbergen deze eldorado's Angstaanjagende ziektes
Zoals eenzaamheid psychische ellende En een bodemloos leed
Om nog maar te zwijgen van minachting en haat Ten opzichte van de zogenaamde indringers

De hele planeet wordt eigenlijk bevolkt Door migranten van Afrikaanse afkomst
Ze wordt enkel bevolkt Door Afrikanen uit de diaspora
Ze wordt enkel bevolkt Door dezelfde mensen met andere verschijningsvormen

Ik groet en dank jullie Welwillende voorlopers
Vanaf onze zonnige en vruchtbare gronden
Waar smakelijke vruchten en edelstenen In overvloed groeien
Waar jonge mensen met volle spieren Met glanzende schouders
En inspirerende ouderlingen Vol ervaring en wijsheid
En veelbelovende kinderen En dragers van betekenis rondlopen

Jullie die altijd aan onze zijde staan In onze omzwervingen
Vanuit onze gezegende landen Naar deze koele en ruwe landen
Die echter wisten hoe hun ontberingen In springplanken te transformeren
Als een opstap naar een welvaart Benijdenswaardig doch vals !

Maar wat de redenen en de omstandigheden Van onze ballingschap ook zijn
We kwamen nooit met lege handen We kwamen met erfenissen om de mensheid te regenereren

II

Om historische redenen Is mijn naam Sammy
De naam van een profeet Of een krijgerleider
Afgeleid van Samuel In 't Hebreeuws
Ook bekend In 't Latijns 't Grieks en 't Arabisch
Met de betekenis: "Jahweh heeft gehoord"

Deze naam is slechts een samenvatting Die een heel verhaal vertelt
Het verhaal van de aanwezigheid Van katholieke en protestantse missionarissen
Om nog maar te zwijgen over De volgelingen van de profeet Mohammed
Die ons hun God kwamen opleggen Terwijl ons Opperwezen met talloze namen er al was

Het vertelt het verhaal van het verzet Van een uitzonderlijke man
Kimbangu genaamd Hij die zich tegen de politieke en mentale kolonisatie verzette
Ten koste van zijn bewegingsvrijheid Ten koste van zijn leven

Sammy roept ook Het verhaal van het gekoloniseerde kind op
Dat afwijkt van de gebaande paden En dat zijn eigen spoor volgt

Is het verrassend Als hetzelfde vroegrijpe kind
Degene die met zelftraining De nooit ontvangen lessen vervangt
En erin slaagt om van zichzelf De verwachte expert te maken
In de kunst van het communiceren En in andere kunsten
Degene die zich bevrijdt Van de koloniale erfenis in al haar vormen
Degene die nieuwe categorieën maakt Alsook nieuwe standaarden
Degene die zich voedt Met het erfgoed van de ouden
Om praktijken te vernieuwen En nieuwe werken te creëren?

Deze kasàla werd geschreven door Jean Kabuta op uitnodiging van kunstenaar Sammy Baloji en opgevoerd tijdens de inhuldiging van diens gelijknamige kunstwerk *The Long Hand* aan de Scheldekaai te Antwerpen op 3 juni 2022. *The Long Hand* werd vervaardigd in opdracht van Kunst in de Stad.

Ik ben de dorstige man En schepper van nieuwe ideeën
Degenen die zich ontdoet van nutteloze ornamenten En van andere versleten waarden
Wetend dat welke waarheid dan ook In twijfel moet worden getrokken

Is de logica van de lukàsà niet juist gebaseerd Op constante onderhandelingen?
Is die niet altijd een onderwerp van debat Nooit definitief nooit absoluut?
Kan wat waarheid wordt genoemd Echt definitief zijn?
Zoals de Igbo's van Nigeria Voor wie alles relatief is
Zelfs Chukwu het Opperwezen Dit al lang opmerkten

Ik ben een ontdekkingsreiziger Van politiek niet-conventionele ruimtes
Waar de gemeenschap bloeit En het individu voedt
Waar de gemeenschap de mens In zijn uniekheid ondersteunt
Waar empathie en onderlinge afhankelijkheid Een levenshouding zijn
Waar men zelfs afstand doet van zijn leven Om de waardigheid te verdedigen
Waar we weten dat de mens enkel bestaat Dankzij andere mensen
Waar iedereen werkt Voor het gemeenschappelijk welzijn
Waar veerkracht de mens stimuleert Om springplanken te creëren om zich steeds op te richten

Deze prestaties Zouden echter nooit mogelijk zijn geweest
Zonder de welwillende tussenkomst Van bondgenoten met een groot hart zoals:
Het Vicanos Club collectief van vrienden Allen kunstliefhebbers
Simon Mukundayi Professionele fotograaf en mentor
Hubert Maheux liefhebber Van architectuur cultuur en materieel erfgoed
Degene die de ontmoeting mogelijk maakt Van formidabele professionals
Die de weg vrijmaken voor onderzoek En bevraging van de koloniale erfenis

Ik was Picha Collectief van vrienden kunstenaars en cultuurproducenten Bijna vergeten
Zij die de Biënnale van Beeldende Kunst In Lubumbashi organiseerden
Terwijl de kortzichtige Staat De schoonheid en betenisbrengende kunstenaar verwaarloost
Terwijl hij individuen voortbrengt Die rond hun navel dansen
Terwijl hij niets weet Van de Ubuntu, de praktijk van complementariteit en broederschap
Terwijl hij maar één obsessie heeft: Koloniale afhankelijkheid herscheppen

Ik ben ook oneindig dankbaar Aan mijn geliefden :
Mijn ouders mijn zussen en broers Allemaal wezens van grote schoonheid
Mijn geliefde Rosa Spaliviero Wiens naam mij doet denken aan Rosa Parks de Resistente
Mijn zoon Leo Baloji Kabambi Wiens voornaam mij tot vernieuwing inspireert
In het kiswahili Betekent het melodieuze woord Leo "vandaag"

Ik heb oneindige dankbaarheid Aan institutionele en particuliere medewerkers in de kunst:
Samuel Saelemakers van 't Middleheim Museum En Estelle Lecaille
Aude Tournaye, Ismaël Bennani En Orfée Bonhomme
Jean-Daniel, Valentin Bollaert En het Team van Bureau Nord
Allemaal handen die vorm hebben gegeven aan het kunstwerk dat jullie zijn komen bekijken
Allemaal bewonderenswaardige mensen Met een wendbaar brein
Die nadachten over de relevantie van het onderwerp Die in dit gedurfde project geloofden

III

Het jaar 1978 werd gekenmerkt Door een reeks gebeurtenissen in de wereld
Bij gebrek aan tijd Bespreken we hoofdzakelijk de gebeurtenissen in Afrika
Nobelprijs voor de Vrede voor Anwar Sadat in Egypte en Menachem Begin in Israël
Pluralistische parlementsverkiezingen in Senegal En een vijfde termijn van Sédar Senghor
Uitvinding van het *mandombe* schrift Door Wabeladio Payi geïnspireerd door Simon Kimbangu
Tweede aanval Van de gewezen Katangeese gendarmes
Die de soevereiniteit en de afscheiding van de mijnprovincie claimen

Het is niet de eerste keer Dat zo'n zweem van identiteit en afscheiding ontstaat
In stand gehouden door de voormalige bezetter Vanuit een verdeel en heers mentaliteit

Deze kasàà werd geschreven door Jean Kabuta op uitnodiging van kunstenaar Sammy Baloji en opgevoerd tijdens de inhuldiging van diens gelijknamige kunstwerk *The Long Hand* aan de Scheldekaai te Antwerpen op 3 juni 2022. *The Long Hand* werd vervaardigd in opdracht van Kunst in de Stad.

Door het bewustzijn van de stam en de etniciteit In de kolonie aan te wakkeren
In 1960 en in 1978 wilde hij niet weg Hij wilde zijn rijke bezit niet loslaten
Rebellen uit Angola Belegering Kolwezi
Maar het Franse leger grijpt in Gevolgd door het Belgische leger
Om het bedreigde regime van Mobutu te redden Hun bolwerk tegen het communisme

In Kenia verdwijning van Jomo Kenyatta Daniel Arap Moi volgt hem op
Begin van de oorlog Tussen Oeganda en Tanzania
Dood van pausen Paulus VI En Johannes Paulus I
Dood van de zanger Claude François En van de zanger Jacques Brel
Dood van de antropologe Margaret Mead En van de schilder Giorgio De Chirico
Geboorte van de acteur Omar Sy En van de voetballer Didier Drogba

Ik stop daar : Geschiedenis is een voortdurende afwisseling
Geboortes en sterfgevallen Opstanden en verzoeningen
Constructie en vernietiging Geluk en tegenslagen

Tussen de meest in het oog springende feiten Van het jaar 1978
Moet bovenal worden opgemerkt Dat een kind ter wereld kwam
In Lubumbashi de hoofdstad van Shaba Wat koper betekent
Op 29 december De laatste vrijdag van het jaar
Om 17.45 uur precies Net voor het vallen van de nacht
Kwam een bijzonder kind vol beloftes Ter wereld
Een kind met een prachtig potentieel Een kind van het kaliber
Van de Mwindo Kabutwa-kenda Van De Mikombo wa Kaleo
Van de Sunjata Keita En van de Ndinge
Een kind met in de ene hand een beitel En in de andere een hamer

Zijn ouders kwamen uit De noordelijke regio van het Lubà grondgebied
Ze gaven hem De naam Kabàmbi Baloji
Ik kan niet wachten Om hem het woord te geven
Opdat hij ons zou vertellen Wie hij is en wat zijn identiteit is

IV

Dus mijn naam is Kabàmbi Baloji En ik ben blij deze naam te dragen
Houd er rekening mee dat Jezelf noemen meer is dan een naam zeggen
Het betekent zichzelf situeren of inschrijven In een bloedlijn en een gebied
Het komt overeen met het aanroepen en eren Van degenen die ons zijn voorgegaan
Degenen die het project hebben aangevat Om ons in de wereld te brengen
Het is zich herinneren Van de laatstgekomen verschijning te zijn
Van krachten en gedachten Van dromen en intuïties
Die door een aantal mensen voor ons Werden samengevat en onderhouden
Zichzelf noemen komt overeen Met de schepping verderzetten
Het betekent dank zeggen voor het voorrecht Om deel te nemen aan de menselijke ervaring

Je naam noemen Die je nochtans van een andere persoon kreeg
Is de bevestiging dat deze het goed heeft gezien Dat je geen illusie bent
Het is de bevestiging dat je inderdaad In het menselijk ras bent beland

Mijn echte naam ik ben dus Kabambì Baloji Dit is mijn initiële naam mijn innerlijke naam
Deze die mijn Lubà voorouders begrijpen Het anker waardoor men toegang tot mij krijgt
De naam die de sinds het begin der tijden Doorgegeven vitale energie
Overbrengt en stijgend circuleert Van generatie op generatie

Jongste van een gezin Met drie jongens en drie meisjes
Een gezin gebaseerd op het zoeken naar harmonie En op de praktijk van liefde
Ben ik Kabàmbi Baloji Zoon van Baloji Mwambi
Van de clan van Bakwà-Mulumba Uit Ngandanjiika in de huidige provincie Lomami

Ik ben ook de zoon van Nonoyabu Kabunda Charlotte De edelste van de Beena-Kàlàmbàyi
Kalambaayi Mukwa-Mukenyi wa lubombo Wa badiila mpasu ni masala bitondolo e kutola

Onze literatuur vertelt het fantastische verhaal Van de jager Ilunga Mbidi Kiluwe genaamd
Of Ilunga Mbidi De-Zwarte-met-glimmende-schouders Die uit het oosten kwam op jacht naar wild
En die in het koninkrijk van koning Nkòngòlò De-Rode-met-lichte-zeden Terecht kwam

Hij trouwde met de twee zussen Van de koning Nkòngòlò De-Rode-met-lichte-zeden
Een van hen gaf leven Aan Kalàlà Ilunga De-Onoverwinnelijke
Kalàlà Ilunga wierp Nkòngòlò omver En stichte het heilige koninkrijk van de Zuidelijke Lubàs
De orale literatuur verklaart waarom Een deel van zijn onderdanen naar het noorden emigreerde
Dit gebeurde voor de komst van de veroveraar Die dorstig op zoek was naar grondstoffen

Zoals ik al zei Hadden mijn voorouders meer dan één migratie meegemaakt
Toen bracht de kolonisator een deel van hen Naar het zuiden terug
Om hun arbeidskracht te benutten Terwijl hij hun cultuur en geschiedenis uitwiste

Ik werd in 't hart van Afrika geboren Waar het symbool de sleutel tot kennis is
Waar kennis wordt gegraveerd In lange teksten spreekwoorden en andere formules
Net als op koninklijke scepters op geheugensteuntjes En op ander materiaal
Waar macht gedeeld wordt Tussen vrouwen en mannen
Waar de antropomorfe *lukàsà* Alle generaties eraan herinnert
Dat vrouwen 's nachts regeren En mannen overdag
Waar de Muntu als volwaardige mens Geïnitieerd moet worden
Waar de *buumuntu* of ubuntu de horizon is Waarnaar iedereen zich moet richten

Ver voor Ilunga Mbidi stammen Wij menselijke wezens af
Van de Primordiale-Voorouder- Met-talloze-namen
De Shààkapàngà of "Grote-Constructeur" De Mpàngàbintù of "Bestuurder-van-het-universum"

V

Ik ben niet ter wereld gekomen Om slechts te consumeren
Ik kwam met een beitel Krachtig symbool
Om in de materie in te schrijven Het fantastische verhaal van de helden van onze tijd
Om de ontmoeting te symboliseren Tussen de volkeren van het noorden en het zuiden
In het bijzonder Het Congolese volk en het Belgische volk

Het antropomorfe *lukàsà* Dat is de mens in zijn totaliteit
Bestaande uit vrouwen uit mannen En alle variëteiten van mensen
Dit symbool dat terecht Op een gigantische kruis geplaatst wordt
Aan de oevers van de Schelde In de beroemde stad Antwerpen
Van waar de eerste Belgen naar Congo vertrokken En waar de eerste Congolezen landden
Benadrukt de wens om samen Een vreugdevolle mensheid op te bouwen
Evenals de komst van een nieuw tijdperk Een tijdperk van verzoening en veerkracht
Van samenwerking en broederschap Het richt onze blik op het heden en de toekomst
De actoren van vandaag Zijn inderdaad niet dezelfde als die van gisteren
Als archief van de herinnering aan het heilige koninkrijk Wordt de *lukàsà* nu gedemocratiseerd
Het wordt een archief van het populair geheugen Uitgaande van de gesuggereerde betekenis
Door zijn linguïstische structuur Waarin het prefix *lu-* een vergrotende waarde geeft
Het brengt ons terug naar de betekenis van "grote hand" En bij uitbreiding "uitgestoken hand"
Uitgestoken naar de andere Degene die fundamenteel lid is van dezelfde menselijkheid
Degene die mij in de wereld brengt die mij verheft De getuige van mijn leven door wie ik besta
Degene die mij een naam geeft De spiegel die mij aan mijzelf openbaart
Degene die mij begraaft Wanneer ik het toneel verlaat
Degene die om mij rouwt Wanneer ik er niet langer ben

De hedendaagse *lukàsà* als een uitgestoken hand Leert me dat Zijn "Mee-zijn" betekent
De *lukàsà* is de uitgestoken hand naar de andere Die fundamenteel anders is dan ik
Degene die van elders komt : De immigrant de autochtoon de onbekende de voorbijganger

Het maakt ons paraat Voor allerlei uitdagingen:
Sociale en politieke verschillen Culturele en filosofische verschillen
Vooroordelen en stereotypen Verdragende krachten en weerstanden

Als complex symbool Leert de lange hand ons het volgende:
Zuiver orale samenlevingen Die bestaan niet
De mensen van de savanne Gebruikten inderdaad verschillende middelen
Om de kennis die nuttig was voor hen Op materiële dragers te bewaren

Aan God het structurele werk Aan de Mens de finish!
Met andere woorden: God schetst de wereld en de Mens voltooit haar
Dit is de reden waarom Mbidi Kiluwe De jager uit het oosten
Die verfijnde manieren heeft Die bewerkte objecten bezit
Het te volgen model vertegenwoordigt En de ideale toekomst belichaamt
Dit is de uitnodiging aan de mens Om aan de schepping van de wereld bij te dragen

Ook staat Sammy zich toe Als Artiest afkomstig van Shààkapàngà
Degene-die-voortdurend-schept Om de wereld op een nieuwe manier te herscheppen

Dit is een gelegenheid om hulde te brengen Aan Paul Panda Farnana Mfumu
De eerste Congolees die in het hoger onderwijs afstudeerde

Deze man met een fascinerend lot Is het Congolese kind met onweerstaanbare charme
Zoon van de beroemde Bawoyo Die het westerlijk deel van het Kongo gebied bewonen
De meesters in de vervaardiging Van spreekwoordendeksels
Die weten hoe de dialoog tussen vrouw en man te openen Om de harmonie te waarborgen
Met andere woorden vroege meesters In het graveren van het woord in de materie
Om het uit erosie door tijd te extraheren Om het uit de vergetelheid te halen
Om het intact door te geven Aan het nageslacht

De jonge Panda Farnana charmeerde de Derscheid Een burgerlijke familie uit het Brusselse
Hij was pas 7 jaar oud Toen hij zijn familie en metgezellen en zijn land verliet
Toen hij op het einde van de 19de eeuw Naar het land van de Blanken vertrok
Hij had de leeftijd van Sunjata Keita Toen deze rechtop kon staan en lopen

Hij werd door Louise Derscheid geadopteerd In het nogal koude en donkere België
Dat hem echter de mogelijkheid aanbood Om te studeren en zijn genie te ontplooiën

In werkelijkheid maakte hij deel uit Van een paternalistisch project
De kolonizator was van plan Een groep Afrikaanse kinderen te gebruiken
Na hen de passende training te hebben gegeven Om zijn beschavingsmissie te volbrengen

Wanneer de Grote Oorlog uitbreekt Komt de menselijke barbarij aan het licht
Panda sluit zich aan bij het Congolese vrijwilligerskorps Met drie andere landgenoten
In 1919 neemt hij deel aan het eerste Pan-Afrikaanse Congres in Parijs Samen met WEB Du Bois
De oprichter van de National Association For the Promotion of People of Color
In 1921 draagt hij bij aan de organisatie in Brussel Van het tweede Pan-Afrikaans Congres

Zijn blanke opvoeders hadden geloofd Dat ze erin geslaagd waren
Om van hem een onderdanige man te maken Helaas heeft de naïeve kolonizator
Deze zoon van de trotse Bawoyo Nooit kunnen temmen
Panda Farnana Mfumu werd eerder Een toegewijde nationalistische pan-Afrikaanse intellectueel
Hij die zich koppig inzet Voor de verdediging van zijn waardigheid en die van zijn medemensen
Hij die in opstand komt Tegen de minorisering waarvan hij het slachtoffer is
De Avant-gardistische Geest Oprichter van de Congolese Unie in Brussel
De Koppige-Verzetstrijder Die de conceptuele fundamenten van het Congolese nationalisme legt
Degene die zich inzet Voor de opvoeding van Zwarten die naar de metropool worden gebracht
De Gepassioneerde en Onbaatzuchtige Woordvoerder Voor de Veteranen van de Grote Oorlog
De Boze Man Die het koloniaal onderwijsbeleid hekelt
De Moedige Man Die pesterijen, plundering en onrecht aan de kaak stelt
De Criticus van de koloniale apartheid In vuur en vlam voor diverse goede doelen

Deze kasàlà werd geschreven door Jean Kabuta op uitnodiging van kunstenaar Sammy Baloji en opgevoerd tijdens de inhuldiging van diens gelijknamige kunstwerk *The Long Hand* aan de Scheldekaai te Antwerpen op 3 juni 2022. *The Long Hand* werd vervaardigd in opdracht van Kunst in de Stad.

De Woordvoerder van het lijdende Afrika Die dwangarbeid hekelt
Trotse en waardige man Die tegen het vernederende gebruik van de chicote rebelleert
Onverschrokken Strijder Die alle vormen van geweld en racisme bestrijdt
Metgezel van Marcus Garvey Die pleit voor de terugkeer van zwarten uit de diaspora naar Afrika
Onverslaanbare Bliksem Die een bres in het koloniale systeem opent
Vooruitziende Pan-Afrikanist Die de kracht van een verenigd Afrika begrijpt

Dit is een van de verhalen Die door de Lange Hand verteld wordt
Dit werk is een springplank dat ons in staat stelt Om onze grieven te overstijgen
Dit is de pijler van onze gemeenschappelijke geschiedenis Die we kwamen vieren
Voor deze zilveren rivier Schelde genaamd Die naar de zee en andere werelden leidt
Gekoppeld aan de Lange Hand Symbool van de respectvolle en vreugdevolle ontmoeting
Deze hedendaagse lukàsà is een monument Uit het genie van de kunstenaar
En we komen uit alle hoeken Om onze bewondering en vreugde te uiten
Blij om tot dezelfde menselijkheid te behoren In rijpe broederschap

Indien u gecodeerde berichten wilt decoderen
Op steen of metaal op hout of zelfs op menselijke huid
Luister naar Nzuji Madiya de Doorwinterde Ontcijferaar
De Verlichte onthuller die het mysterie van symbolen onthult
En andere tekens die toegang geven tot het Afrikaanse denken

Om de volle kracht van dit vernieuwde object te verklaren
Moest ik een totaal nieuwe taal gebruiken
Die niet zomaar herhaalt wat al gezegd is

VI

Ik ben Jandhi zanger van de hedendaagse kasàlà
Die de actualiteit bespreekt alsook de toekomst
Gezegende dichter op deze heilige plaats uitgenodigd
Om de inhuldiging van deze gigantische lukàsà te begeleiden

Ze noemen me Jean-qui-dit of Jandhi om mijn lange reis samen te vatten
Een lange reis die in Kamina in de Democratische Republiek Congo begonnen is
Een reis naar Rimouski-lez-Saint-Laurent een stad gelegen in het oosten van Canada
Via Antwerpen in Vlaanderen waar ik zodanig geliefd werd dat ik de kleur van mijn huid vergat
En Brussel waar ik de inwijding in het Westerse denken en het Afrikaanse denken onderging
En Gent waar ik professor werd en waar ik me bewust werd van de kleur van mijn huid
Naar Rimouski-La-Ville-du-bonheur waar ik bloei waar ik mijn vleugels spreid

Eigenlijk is mijn naam Kabuta Ngelenji Beenyi Ntalaja Matanda
Nzoolo munyenga Mpasu MukwaNdaba wa mu Nnyemvwa
Nzoolo van Ndaalaakuulu van kyangi makuuyi
Wa mudi cyomba cibonga ni muunya

De Lange Hand van Sammy Baloji verheerlijkt de kunst om het woord te graven
Die het verhaal door middel van symbolen bewaart die door de ingewijde ontcijferd worden
De lukàsà die aandachtige onderzoekers zoals Mary Nooter Roberts en anderen fascineerde
Maakt deel uit van een groot aantal sprekende objecten verspreid in Sub-Saharaans Afrika
Net als de scepters de gebeeldhouwde panelen de doeken en de spreekwoordenkoorden
Die kenspreuken sterke namen plaatsnamen epische verhalen dragen
Diverse symbolen die directe toegang verlenen tot kennis

Als we ons herinneren dat Egypte, het land van de hiëroglief, Afrikaans is
Dan merken we op dat heel Afrika het continent van beeldtaal is
Waar zelfs de menselijke huid een ondersteuning voor kennis is

Eekèlekèlee kèle kelèlè kele kààù !
Kèmaayi kèmaayi kèmaayi èèè !
Kèmaayi kèmaayi kèmaayi èèè !